

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

-

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Arvoisa valtiovarainministeriö,

Helsingissä on käytössä nuorten aloitejärjestelmä, joka on yksinkertainen ja matalakynnyksinen. Sen helppous johtuu siitä, että kuka tahansa helsinkiläinen nuori voi tehdä aloitteen, ja saada helposti asiantuntijalta vastauksen tehdystä aloitteesta.

Aloitejärjestelmä toimii niin, että jokainen 13-17-vuotias nuori voi täyttää lomakkeeseen aloitteensa tiedot ja lähettää sen nettisivun kautta, jonka jälkeen se käsitellään toimialalautakunnassa asiantuntijoiden toimesta. Kaikissa Helsingin lautakunnissa istuu myös nuorisoneuvoston edustus. Asiantuntijat ottavat yhteyttä nuoreen ja kertovat siitä, miten aloitteella menee ja keskustele nuoren kanssa aloitteesta. Lisäksi aloitteet viedään kaksi kertaa vuodessa kaupunginvaltuustoon tiedoksi.

Kaikki aiemmin tehdyt aloitteet näkyvät Nuorten Helsingin nettisivuilla. Se entisestään laskee kynnystä tehdä oma aloite, koska nuorella on mahdollisuus vertailla omaa tekstiään muiden tekemiin aloitteisiin. Vertailu poistaa mahdolliset paineet koskien aloitteen tasoa ja sisältöä.

Nuorten aloitteet ovat tärkeitä niin helsinkiläisille nuorille kuin Helsingin nuorisoneuvostolle, koska niiden avulla voi tuoda esiin nuorten tarpeet ja huolet kaupunkiin liittyvistä asioista. Helsingin nuorisoneuvostolla ei ole tarvetta kuntalaisaloitteen käyttöoikeuden täsmentämiselle laissa, sillä

meillä on toimivampi järjestelmä. Nuorten aloitejärjestelmä palvelee meidän toimintaamme ja helsingin nuoria todella hyvin. Saamme sen avulla toiveemme suoraan asiantuntijoille heti käsiteltäväksi.

Toivoisimme, että muissakin kunnissa otettaisiin käyttöön samanlainen järjestelmä, koska se on todettu Helsingissä toimivaksi sekä se edistäisi eri kuntien nuorten yhdenvertaisuutta.

Nuorten aloitejärjestelmän lisäksi Helsingin nuorisoneuvosto on voinut vaikuttaa puhe- ja läsnäolo-oikeudella kaupungin toimialalautakuntien kokouksissa sekä kaupunginvaltuuston kokouksissa. Nuorisoneuvoston pitämät puheet lautakuntien ja valtuuston kokouksissa ovat tuoneet monia uusia näkökulmia valtuutetuille sekä lautakuntien edustajille. Kuitenkin Helsingin nuorisoneuvosto haluaisi, että nuorilla olisi vahvempi tapa vaikuttaa omiin elämiinsä. Meillä ei ole suorasti sellaista mahdollisuutta, koska olemme parhaimmillaan vain elin, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus. Tämä tarkoittaa käytännössä meidän olevamme riippuvaisia muista elimistä saadaksemme mahdollisuuden ajaa nuorten asioita.

Tämän takia nuorisoneuvosto ei aina pysty tuomaan tärkeimpiä näkökulmia nuorten elämästä esiin, jos ne aiheet eivät tule mainituiksi asialistoilla. Jos meillä olisi aloiteoikeus kaupunginvaltuustoon, voisimme nostaa esiin juuri ne aiheet, jotka ovat meille helsinkiläisille nuorille merkityksellistä. Suora aloiteoikeus tavoittaa valtuutetut nopeammin ja tehokkaammin. Suoran aloiteoikeuden avulla nuorten kokemukset sekä mielipiteet saataisiin suoraviivaisemmin käsittelyyn. Suoran aloiteoikeuden saaminen Helsingin kaupunginvaltuustoon edistäisi koko maan nuorisovaltuustojen yhdenvertaisuutta. Todella hyviä esimerkkejä ovat meidän naapuri kaupungit Espoo ja Vantaa, jotka ovat todenneet suoran aloiteoikeuden toimivan erinomaisesti.

Helsinki ei ole vain pääkaupunki, vaan noin 34 000 nuoren koti. Kun meillä on suora aloiteoikeus, me emme vain pyydä - edistämme nuorten kuuluvuutta kaupungin ytimessä.

Helsingissä 26.3.2026

Emilia Huikko

Jing Le Leena Xu

Fiona Lilleberg

Puheenjohtaja

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

-

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

-

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

-

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Mikkola Tuomas
Helsingin kaupunki - Helsingin nuorisoneuvosto